

עין משפט גר מוצה

בח א מיי פֿ'ד מהל' שקלים הלכה יא: **ב**ב ב מיי שס הל' יב:

פֿ'ד מהל'

רבינו חננאל

מלכד חטאת הכפורים. ואתקש חיצון לפנימי: **מתנ'** ר' שמעון בן יהודה אומר משמו שעירי ר"ח מכפרין על טהור שאכל הטמא מוסף עליהם של רגלים שמכפרין על טהור שאכל הטמא ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף. מוסף עליהן של יוה"כ שמכפר על טהור וכו'. וגמרא דילה פשוטה היא. ואקשינן אי הכי דרגלים נמי נכפרו אדיוס [כפורים] דכי כתיב אחת בשעיר הנעשה בפנים כתיב. ופרקינן אלא לעולם אחת משמע ליה ושאני התם. דאמר קרא על קרנותיו אחת בשנה בקרות המזבח הפנימי הוא דמכפר כפרה אחת. אבל בקרות מזבח החיצון מכפר אפילו שתי כפרות: יתיב ובה וקאמר אמר גולא אמר ר' יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור נפרין תמימין: אמר ליה רב חסדא מאן צאתי לך ולר' יוחנן רבך. וכי קדושה שבהן להיכן הלכה: אמר ליה רבה והרי קטורת שנשתיירה מן השנה שעברה שנינו בשקלים פ"ד שמחללין אותה על מעות האומנין. פ' אומנין שבנו ביה"מ או עשו מלאכה בקדש ובאין ליטול שכן נותנין להן בשכרן מותר התרומה ומחללין אותה בשכרן כו'. אמאי מחללין אותה נימא קדושה שבהן להיכן הלכה אלא ש"מ כל כי האי גוונא לא אמרינן קדושה שבהן להיכן הלכה. ופריק שאני קטורת

יי

אוֹתָהּ **אָא** **משמע** אִיָּהּ. וא"ת א"כ מנלן דמכפר אלץן זה ואין זה דלמא לא מכפר אלא אדר"ח גרידא דהיינו טהור שאכל את הטמא ולא טמא שאכל את הקודש דבשלמא לר"ש כיון דדריש אותה על כרחך מיבעי ליה לאוקומה כפרה דרגלים אלץן זה ואין זה דקדמני לעיל ולר"מ נמי אע"ג דלא דריש אותה אתי שפיר דהא דריש חטא שאין מכיר צו אלא ה' וגם אית ליה ג"ש דעון עון מניץ וילפינן כולוהו מר"ח אצל לר"ש צן יהודה דלא דריש אותה ולא דריש נמי חטא שאין מכיר צו אלא ה' דהא קאמר דראש חדש לא מכפרת אלא על טהור שאכל את הטמא קשה וי"ל דלענין זה ודאי דריש אותה כיון דלרגלים אין להם כפרה אחרת אלא זאת אצל בשם לרגלים כפרה אחרת דהיינו אין זה ואין זה מכפר נמי אדראש חדש ולא פשיטא ליה דרשה דאותה דסבירא ליה דאין סבירא למעט שלא ישא אחר אותו עון אלא בשאינו נושא אלא עון זה והשתא אתי שפיר הא דפריך לעיל אלא דרגלים אמאי לא מכפרי אדר"ח פ'י אמאי לא מכפרי נמי אדר"ח ולא פשיטא ליה דרשה דאותה כיון שיש להן כפרה אחרת כדפרישית מיהו גבי דרשה דאחת בשנה דפשיטא ליה טפי מדרשה דאחת יכפר צריך לפרש כדפרישתי לעיל ועי"ל דלר"ש צן יהודה איתקוש שעירי רגלים לשעיר החיטון מה חיטון מכפר על דבר שיש צו כרת דהיינו טומאת מקדש וקדשיו אף שעירי רגלים כן: **קדושה שבהן להיכן הציבה**. וא"ת הא צפרק בתרא דכתובות (דף קה. ושם) אמר דדייני גזירות טוטלין שכרם מתרומת הלשכה וכן (שם קו.) מנניה ספרים וטובא חשיב התם אלמא לצ צ"ד מתנה עליהן ומאי קשיא ליה הכא וי"ל דשאני התם דלא קדש קדושת הגוף: **מותר** הקטורת. פ"ה מותר משלשה מנין היתירים בכל שנה ממלוא חפנים ציוה"כ דאי אפשר שיכנסו כולם בחפניו וצחנס פירש כן דצלאו הכי יש מותר שצבל שנה היו מפטמין ^(א) שס"ה מנים למנין ימות החמה וג' מנים לחפני כה"ג ציוס הכפורים ומשס"ה היה נשאר צבל שנה פשוטה י"א מנין כמנין שנות החמה יתירים על שנות הלבנה ואע"פ שהיו צריכין למלאות בהן לשנים מעוברות שהן גור"ח י"א י"ד י"ז י"ט מ"מ צריכין היו לחדש צר"ח ניסן כדי שיהיו מתרומה חדשה ומיהו הא דתניא צפ"ק דכריתות (דף קי. א) דא' לע"ב שנה היו צו חלאים של שיריים א"א לפרש אלא ממותר ג' מנים של יום הכפורים שהרי כל מותר של י"א של שנה פשוטה היו צריכין למלאות במעוברות ובסוף המחזור חמה ולבנה שוין רק שעה אחת ותפ"ה חלקים אלא המותר שלשה מנים היה נשאר ולא היה נכנס בחפניו אלא חצי מנה וצ' מנים וחצי נשאר בכל שנה נמצא לע"ב שנה ק"פ מנים ועוד חסר ד' מנים לפלגא דסס"ח ולא דק וי"ס דל"ג שמים

אלא אחת לשצעים שנה ותו לא וכן יש צירושלמי פרק ערף בקלפי וניחא טפי למימרא דלא דק דאי גרס"י שמים לא ניחא כל כך ובפטוס הקטורת הכתוב במחזורים גרס אחת לששים שנה או לשצעים שנה ויכול להיות כשכלים ס' שנה בשתי שנים פשוטות זו אחר זו: **מפרישין**. לא גרס"י ממנה שמתרומת הלשכה היו מפרישין והתם במסכת שקלים (דף י. א) לא איירי בתרומת הלשכה ומאי ממנה שי"ן: **מפרישין שבר האומנין**. פ"ה שמוכין להן ע"י אחד מן הגוזרין ולפי' הא דקאמר בסמוך ומחללין אותה על מעות האומנין היינו מדעתן מאחר שכבר זכו בהן ומיהו לשון מפרישין לא משמע אלא הפרשה בעלמא וקאמר נמי נותנין אותה לאומנין בשכרן משמע שעדיין לא זכו בשכרן ולכן נראה דלצ צ"ד מתנה עליהן ובהפרשה בעלמא יהיו חולין ואם תאמר ולמה להו כולי האי יתנו הקטורת מתחלה לאומנין בשכרן ומיהו לצן עוזאי דאמר במס' שקלים צפ' התרומה (שם) דאין הקדש מתחלל על המלאכה ניחא ואלפי' לר"ע נמי דאמר מתחלל על המלאכה ה"מ בקטורת דיחיד כגון במקדש נכסיו והיו בהן דברים הראוים לקרצנות צבור דגבי הני מיתניא אצל בקטורת של צבור החמירו טפי אי נמי הכא איירי בשכר פטוס אומני הקטורת של שנה חדשה וצריך ליתן להן מתרומה חדשה ולמאי דאמרינן במעילה צפרק ולד חטאת (דף יד: ושם) דהני אומנין באומני הבנין מ"מ אין יכולין לתת הקטורת בשכרן דאין נותנין שכרן אלא מקדושת דבק הבית: **וַיָּבִי תִימָא דבָּרַךְ** קדושת דמים נפסל בטבול יום. וא"ת צלא נתינה למכתשת נמי תיפסל דמעיקרא נמי קדושת דמים הוא וי"ל דאפילו קדושת דמים לא פסלה בטבול יום אלא צנתינה למכתשת וכתישה שראוי להקריב אצל קודם כתישה לא: הוכשרו

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

וחטאת יום הכפורים היינו פר כהן גדול ושעיר וכיון דבשעיר הפנימי כתיב וחיטון איתקש לפנימי דרשין נמי אחיטון שאין אחר מכפר כפרתו אצל אחת דרישה דקרא דדרש'י מיינה דהוא אינו מכפר כפרת אחרים לא מידריש אחיטון דהא לאו בשעיר כתיב אלא צמזבח כתיב וכפר אהרן על קרנותיו של מזבח הפנימי אחת הלכך שעיר החיטון לא מימעיש מהכא דלאו למזבח איתקש: **ממיעידים שלא הוצרכו לצבור**. שלקחוס ממעות תרומת הלשכה ותנן (ערכין דף יג.) אין פוחתין מששה טלאים המצוקרין צלשכת הטלאים וכשמגיע ר"ח ניסן לא היו מקריצין שצ קרצנות צבור ממעות התרומה של אשתקד כדאמר במסכת ראש השנה (דף יא.) חדש צדחצו ^(א) חדש והצא קרבן מתרומה חדשה וגמלאו צכל שנה ושנה ארבעה טלאים צצלשכת הטלאים ממעות התרומה הישנה והיינו לא הוצרכו לצבור להקריצ בשנה שעברה: **נפרין תמימין**. להכשירן בשנה זו מחללין אותן על מעות חולין ואותם המעות ילכו למותר התרומה ישנה שעושין מהן רקועי פחים ליפוי לבית קודש הקדשים כדתנא במסכת שקלי' (פ"ד מ"ד) וכיון שיאלו לחולין חוזרים ולוקחים אותם ממעות תרומה חדשה ויקרבו בשנה זו. ואע"ג שאין בהמת קדשי יחיד מתחללת צלא מוס דקדימא לן (מנחות דף קא.) מואס כל בהמה טמאה ^(א) דאמר מר בצבעי מומין שנפרצו הכתוב מדבר אלו של צבור נפדים ולקמייה ^(בא). מפרש טעמא. וצלא חולין אי אפשר לפדותן ממעות תרומה החדשה שאין הקדש מתחלל על הקדש. הא מילתא נקט הכא משום דמותביה לקמן ^(א) ממתני': **קדושה שבהן**. קדושת הגוף שבהן דקים לן שאינה מתחללת צלא מוס היכן הלכה: **ואם לא פספסר**. דבמידי דצבור לא אמרינן קדושה שבהן להיכן הלכה היכא ^(א) דחילול לצורך תקנה: **מוסר הקטורת**. הנותר צכל שנה מתרומה ישנה: **מה היו עושין זה**. להכשירה לשנה הבאה דאין לך שנה שאין זה מותר

קטורת משלשת מנים יתירים שמפטמין צכל שנה למלוא חפנים ציוה"כ ואי אפשר שיכנסו כולם בחפניו כדתיניא דכריתות (דף קי. א) אחת לששים או לשצעים שנה היתה חזיה של שיריים: **מפרישין שבר האומנין**. מתרומת הלשכה שכר אומני צית אצטינס פטמני הקטורת דאמר במסכת יומא (דף לה.) שהיו טוטלין צכל שנה שנים עשרה מנים: **ומחללין אותה על שבר מעות האומנין**. מוכין המעות לאומנין על ידי אחד מן הגוזרים והרי הן חולין ואחר כך יחללו הקטורת עליהם ונותנין אותה לאומנין והרי היא חול וחוזרים ולוקחים אותה מתרומה חדשה והכי צניע מילתא טפי ולא למכרה ולחזור ולקטותה דזילא מילתא: **נימא קדושה שבהן להיכן הוצה**. דס"ד שהמכתשת כלי שרת הוא וכיון דקדשה לה צכלי הויא לה קדושת הגוף ואילו מידי דיחיד שקדש צכלי אין לו פדיון: קדושת

ובפטוס הקטורת הכתוב במחזורים גרס אחת לששים שנה או לשצעים שנה ויכול להיות כשכלים ס' שנה בשתי שנים פשוטות זו אחר זו: **מפרישין**. לא גרס"י ממנה שמתרומת הלשכה היו מפרישין והתם במסכת שקלים (דף י. א) לא איירי בתרומת הלשכה ומאי ממנה שי"ן: **מפרישין שבר האומנין**. פ"ה שמוכין להן ע"י אחד מן הגוזרין ולפי' הא דקאמר בסמוך ומחללין אותה על מעות האומנין היינו מדעתן מאחר שכבר זכו בהן ומיהו לשון מפרישין לא משמע אלא הפרשה בעלמא וקאמר נמי נותנין אותה לאומנין בשכרן משמע שעדיין לא זכו בשכרן ולכן נראה דלצ צ"ד מתנה עליהן ובהפרשה בעלמא יהיו חולין ואם תאמר ולמה להו כולי האי יתנו הקטורת מתחלה לאומנין בשכרן ומיהו לצן עוזאי דאמר במס' שקלים צפ' התרומה (שם) דאין הקדש מתחלל על המלאכה ניחא ואלפי' לר"ע נמי דאמר מתחלל על המלאכה ה"מ בקטורת דיחיד כגון במקדש נכסיו והיו בהן דברים הראוים לקרצנות צבור דגבי הני מיתניא אצל בקטורת של צבור החמירו טפי אי נמי הכא איירי בשכר פטוס אומני הקטורת של שנה חדשה וצריך ליתן להן מתרומה חדשה ולמאי דאמרינן במעילה צפרק ולד חטאת (דף יד: ושם) דהני אומנין באומני הבנין מ"מ אין יכולין לתת הקטורת בשכרן דאין נותנין שכרן אלא מקדושת דבק הבית: **וַיָּבִי תִימָא דבָּרַךְ** קדושת דמים נפסל בטבול יום. וא"ת צלא נתינה למכתשת נמי תיפסל דמעיקרא נמי קדושת דמים הוא וי"ל דאפילו קדושת דמים לא פסלה בטבול יום אלא צנתינה למכתשת וכתישה שראוי להקריב אצל קודם כתישה לא: הוכשרו

מסורת הש"ס

(א) [לעיל ח: א.] (ב) זבחים י. ע"ש, (ג) [פסחים לג: וס"ן], (ד) כריתות י. [שקלים פ"ד מ"ה ע"ש מעילה יד:], (ה) [נמדרש כח:] (ו) ויקרא כו., (ז) [דף יא: א.] (ח) [נע"ש דלמא אחת לששים או לשצעים שנה], (ט) שיין לדף יא.,

פֿ'ד מהל'

תורה אור השלם

1. מדוע לא אכלתם את החטאת במקום הקדש כי קדש קדשים הוא ואתה נתן לכם לשאת את עון העדה לבפר עליהם לפני יי? ויקרא יז 2. ובפר אהרן על קרנותיו אחת בשנה מדם חטאת הכפרים אחת בשנה ובפר עליו לדרתיכם קדש קדשים הוא ליי? שמות ל י

פֿ'ד מהל'

הגהות הב"ח

(א) גמ' מפרשין שבר האומנין כצ"ל ומי ממנה נמחק: (ב) רש"י ד"ה ואת לא וכו' היכא דחיללו לעורן: (ג) תוס' ד"ה מותר וכו' היו מפטמין שס"ה מנים שס"ה מנים למנין ימות

כצ"ל:

פֿ'ד מהל'

מוסף רש"י

מותר הקטורת. מה שהיה נשאר על שס"ה מנה, מה היו עורשין בה. דלמחר שנגזס ניסן אין לאויה להקטרה, דנענין חדש והצא קרבן מתרומה חדשה (תעילה יד.). מפרישין ממנה. מותר הקטורת כנגד שבר האומנין (תעילה יד.).